

EBA/GL/2014/09

22. september 2014

Suunised, mis käsitlevad selliseid teste, läbivaatamisi või tegevusi, mis võivad viia pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 32 lõike 4 punkti d alapunkti iii kohaste toetusmeetmete rakendamiseni

Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) suunised, mis käsitlevad selliseid teste, läbivaatamisi või tegevusi, mis võivad viia pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 32 lõike 4 punkti d alapunkti iii kohaste toetusmeetmete rakendamiseni

Käesolevate suuniste staatus

1. Käesolev dokument hõlmab suuniseid, mis antakse välja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1093/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ, mida on muudetud määrusega (EL) nr 1022/2013 (EBA määrus)) artikli 16 alusel. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 peavad pädevad asutused, kriisilahendusasutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et kõnealuseid suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse EBA seisukoht nõuetekohaste järelevalvetavade kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Seega eeldab Euroopa Pangandusjärelevalve, et suuniseid järgivad kõik pädevad asutused, kriisilahendusasutused ja finantseerimisasutused, kellele need on suunatud. Suuniste adressaadiks olevad pädevad asutused ja kriisilahendusasutused peaksid suuniseid järgima, lisades need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi), ka juhul, kui suunised on adresseeritud eelkõige finantseerimisasutustele.

Aruandlusnõuded

3. 1. detsembriks 2014 peavad pädevad asutused ja kriisilahendusasutused kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 Euroopa Pangandusjärelevalvele teatama, kas nad nimetatud suuniseid järgivad või kavatsesid järgida, vastasel juhul tuleb teatada mittejärgimise põhjused. Kui nimetatud tähtjaks teadet ei saadeta, käsitab EBA selliseid pädevaid asutusi suuniseid mittejärgivatena. Teated tuleks saata jaotises 5 esitatud vormil aadressil compliance@eba.europa.eu, märkides viite EBA/GL/2014/09. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse ja kriisilahendusasutuse nimel nõuete järgimise teateid.
4. Teated avaldatakse kooskõlas artikli 16 lõikega 3 EBA veebilehel.

Sisukord

I jaotis. Sisu, kohaldamisala ja mõisted.....	7
II jaotis. Testide, läbivaatamiste ja tegevuste liigid.....	8
III jaotis. Lõppsätted ja rakendamine.....	9

I jaotis. Sisu, reguleerimisala ja mõisted

Sisu

5. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL (millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik)¹ (edaspidi „direktiiv 2014/59/EL”) artikli 32 lõike 4 kohaselt sätestatakse suunistes sellised testide, läbivaatamiste ja tegevuste liigid, mille tulemusel võidakse kindlaks teha kapitali puudujääk, mis võidakse korvata riikliku rekapiitalseerimisega, käivitamata kriisilahendust (millele kui erandile viidatakse direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõike 4 punkti d alapunktis iii), kui nimetatud artikli kõik muud tingimused on täidetud.

Mõisted

6. Käesolevates suunistes kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) testid – stressitestid on riiklikul, ühtse järelevalemehhanismi või liidu tasandil koordineeritavad vahendid, mille eesmärk on krediitiasutuste rühma vastupidavuse hindamine hüpoteetilise negatiivse turuarengu kontekstis;
- b) läbivaatamised – riiklikul, ühtse järelevalemehhanismi või liidu tasandil koordineeritavad vara kvaliteedi läbivaatamised, mis koosnevad krediitiasutuste rühma kohaldatavate arvestus- või usaldatavusnõuete raamistike kvaliteedi hindamistest, sh riskijuhtimisraamistiku, laenude klassifitseerimise, tagatiste hindamise ja laenude väljastamise ning võlgnevuse haldamise hindamistest;
- c) tegevused – liidu tasandil koordineeritavad ja mitme jurisdiktsiooni krediitiasutustes rakendatavad testid või läbivaatamised. Nimetatud tegevuse kontekstis tehtav hindamine tugineb krediitiasutuste saavutatud tulemuste sidususele, läbipaistvusele ja võrreldavusele;

¹ ELT L 173, 12.6.2014, lk 190.

- d) pädevad asutused – sama kui EBA määruse artikli 4 lõike 2 punktis i ja artikli 4 lõike 2 punktis iv sätestatud mõiste.

Reguleerimisala ja kohaldamistasand

7. Käesolevad suunised on ette nähtud pädevatele asutustele Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis sidusate, tõhusate ja tulemuslike järelevalvetavade kehtestamiseks ning direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõike 4 punkti d kolmanda lõigu ühtse ja sidusa rakendamise tagamiseks.
8. Käesolevad suunised ei piira ega mõjuta mingil juhul pädevate asutuste kohustust pidevalt kontrollida seda, kas vastavat krediidasutust peetakse direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõike 4 punkti d ülejäänud alapunktidele mittevastavaks või tõenäoliselt mittevastavaks.

II jaotis. Testide või läbivaatamiste liigid

Testi või läbivaatamise põhitunnused

9. Testi või läbivaatamise põhitunnused on järgmised: **ajakava, ulatus, periood ja viitekuupäev, kvaliteedi läbivaatamise protsess, ühtne meetodika ning vajaduse korral ka makromajanduslik stsenaarium ja tasuvuslävi, samuti puudujääkide kõrvaldamise ajagraafik.**
10. Testi või läbivaatamise puhul peaksid olema olema täpne **ajakava**, sh alguskuupäev ja tähtaeg, millal testitav või läbivaadatav krediidasutus peaks oma tulemused asjaomastele pädevatele asutustele esitama. Samuti tuleks määrata asjaomasele pädevale asutusele või tegevuse koordineerijale tähtaeg, mil ta peaks testi või läbivaatamise tulemused teatama (avaldama). Tegevuse koordineerija peaks olema selgelt kindlaks määratud ning enne testi või läbivaatamise algust peaks olema selgelt määratletud ja arusaadav ka koordineerimisprotsess, sealhulgas kõik osalevad pädevad asutused ja krediidasutused.
11. Eelnevalt peaks olema täpsustatud testi või läbivaatamise **ulatus**. Selgelt tuleks määratleda ka nende krediidasutuste valim, kes testi või läbivaatamise peavad läbima. Valim peaks hõlmama krediidasutuste seast olulisi näiteid nii riskide kui ka varade osas. Esitada tuleks ka valimi kindlaksmääramisel kasutatud makromajanduslike ja/või usaldatavusnõuete põhjused. See selgitus võib tugineda absoluutsetele või suhtelistele kvalitatiivsetele arvnäitajatele ja see peaks põhjendama kindlaksmääratud valimi olulisust.
12. Kehtestada tuleks ka testi või läbivaatamise **periood ja/või viitekuupäev**. Test või läbivaatamine tuleks teha finantsaruannete ja järelevalve arvnäitajate alusel, viidates eelnevalt kokkulepitud kuupäevale. Vastav periood esitatakse selleks, et kehtestada ajavahemik (st aastad), mille jooksul stsenaariumid ellu viiakse. Testi või läbivaatamise periood ja viitekuupäev peaksid olema testi või läbivaatamise ühises meetodikas selgelt kindlaks määratud ja neist oleneb meetmete rakendamise ajagraafik. Meetmete rakendamise periood

ja ajagraafik võivad oleneda analüüsitud positsioonide riskitunnustest ja sellest, kas kohaldatakse testi (dünaamiline ja pikaajaline perspektiiv) või läbivaatamist (ajahetk ja lühiajaline käsitlus).

13. Testi või läbivaatamise puhul tuleks pädevatele asutustele kehtestada tähtsajad **kvaliteedi läbivaatamise protsessi** ja hindamise teostamiseks ning krediidasutuste tulemuste esitamiseks tegevuse koordineerijale. Pankade näitajate, käsitluste ja prognooside suhtes tuleks kvaliteedi tagamise analüüsi käigus rakendada põhjalikku usutavuskontrolli, sh neid tuleks võrrelda asjakohaste võrdlusnäitajatega. See võib kvaliteedi tagamise protsessi käigus kaasa tuua pankade näitajate ja prognooside läbivaatamise vajaduse.

14. Testi või läbivaatamise aluseks peaks olema selge ja üksikasjalik **ühtne metoodika**. **Testide** aluseks peaksid olema ka **makromajanduslikud stsenaariumid** (kas üks või mitu). Metoodika (mis ei pea tingimata olema õnnestumise/läbikukkumise põhine) peaks sisaldama ka tasuvuslängesid või muid näitajaid, mis pakuvad asjakohase järelevalvereageeringu funktsiooni (sh täiendava kapitali vajaduse) hindamiseks vajalikke kvantitatiivseid näitajaid. Kui test või läbivaatamine on lõpule viidud, tuleks krediidasutused positsioneerida lähtuvalt testi või läbivaatamise metoodikas kindlaksmääratud tasuvuslängedest. Selle hindamise käigus võidakse tuvastada, et krediidasutused vajavad kapitali puudujäägi korvamist sõltuvalt erinevatest tasuvuslängedest. Olles tuvastanud kapitali puudujäägi probleemi, peaksid pädevad asutused nõudma, et krediidasutused lahendaksid selle eravahendeid kasutades. Krediidasutused peaksid seda puudujääki korvama erakapitali suurendamise või muude krediidasutuse võetavate meetmete kaudu, järgides **vastavat ajagraafikut**, mis tuleks kindlaks määrata tegevuse käigus või tegevuskriteeriumide kohaselt.

III jaotis. Lõppsätted ja rakendamine

Pädevad asutused peaksid rakendama käesolevaid suuniseid, kaasates need oma järelevalvetavadesse 1. jaanuariks 2015.